

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Kolozsvár vasútja.

Kolozsvár, febr. 26.

A kolozsvári közúti vasút átalakításának kérdése élénken foglalkoztatja Kolozsvár város közönségét, de tanácsát s illetve törvényhatóságát is. Sőt nagyfokú érdek-lődéssel és figyelemmel kíséri a kérdést a kereskedelmi minis-terium is, melynek kebelében újabban külön osztály foglalkozik az új rendszerű motor kocsik dolgaival. Ez ügyosztálynak legfőbb feladatát képezi eme rendszer kiváló előnyeinek érvényesülését lehetővé tenni, sőt magát a rendszert is tökéletesbíteni.

Kolozsvárt, hol úgy a városi, mint a vicinális forgalom lebonyolítása érdekében immáregyét szükség van egy minden tekintetben megfelelő közlekedés beállítására, most az a kérdés vár első sorban eldöntésre, hogy vajlon ez a „megfelelő közlekedés” a villamos avagy a gőzmotoros kocsik legyen.

A törvényhatósági bizottság — mint olvasóinknak emlékeztetése hozzuk — mult havi közgyűlésén egy bizottságot küldött ki, melynek feladata volt a *Dion-Bouton* rendszerű gőzmotoros vasutat Bras-sóban, hol ez a vasut előnyösen forgalomban van, tanulmányozni. A bizottság jelentését már be is adta a tanácsnak s így a kérdés — valószínűleg — a legközelebbi közgyűlés előtt tárgyaltni fog.

A kiküldött bizottság jelentéséből a következő véleményt tartjuk szükségesnek ide íktni.

Bizottságunk tapasztalatai szerint a villamos közúti vasutak minden tekintetben föltötte állanak a gőzmotoros automobilonak a városi vasúthoz fűzött jogos igények tekintetében.

A gőzmotoros automobil gőzt termel, puffogó zajjal jár, hamuja, kondenz-vize piszkít, szerkezeténél fogva nehéz, kezeléséhez kocniként legalább 3 egyén (gépész, fűtő, kalauz) szükséges s fékrendszere kevésbé tökéletes, mint a villamos kocsiké.

Ezekre való tekintetből, de még arra való figyelemmel is, hogy a város villamos erő fejlesztő telepet kíván létesíteni — melyek egyik legbiztosabb fogyasztója épen a közúti vasut lehet, bizottságunk azt ajánlja, hogy tartsa fenn a Th. biz. azt a régebbi álláspontját, a mely szerint a gőzmozdonyu közúti vas-

utat csak villamos vasutá engedi átalakítani.

Arra, az egyetlen, — de nem remélt esetre, — ha a villamos erőfejlesztő telep létesítése elé olyan akadályok gördülnek, melyek a kivített előrelátásilag 3—5 évre elodázzák, nézetünk szerint a vasutnak gőz-motoros automobil személyszállító kocsikkal való felszerelése és átalakítása engedélyezhető volna, — a következő föltételek mellett.

1. A vasut pályája egészen átépítendő, nehéző pályasínek (Harmann v. Phoenix rendszer) alkalmazandók 0,76, vagy 1,00 m. nyom. nyomtávval.

2. A közúti vasutat új pályáján a következő vonalakat ajánljuk:

I. a K. V. teleptől a Baross-térre, Ferencz József-uton, Széchenyi-térre és Wesselényi Miklós-utcon át a Mátyás király-térig;

II. a Mátyás király-tértől az Unió-utcon át a Monostori-főúton a sörházig, de legalább a Néptérig;

III. a Múzeumkert Miklós-utcar kapujától az Arany János-térre, Jókai-utcon, Mátyás király-térre és Deák Ferenc-utcon át a Hunyadi-térig (Igazságügyi palotáig).

3. Az I. sz. vonal a Ferencz József-uton és Széchenyi-térre kettős vágánnyal építendő ki.

4. A pálya és burkolatának fenntartása is tisztántartása a vasut kötelességévé teendő.

5. A forgalom sürűségére nézve kikötendő, hogy a vágányokról legalább öt percenként indulandó kocsik.

6. A pályának a város belterületére eső részén a közúti forgalom érdekében fordító korong nem alkalmazható.

7. A beszerzendő automobilonak nézve kikötendőnek tartjuk a következőket:

a) A kocsik külalakja és kivitelének minősége legyen olyan, mint a brassói kocsiké, — de

b) tekintettel arra, hogy a Brassóban használt kocsikon egyfelől a padló magassága, másfelől a lépcsők célszerűtlen konstrukciója miatt igen nehéz a feljárás és leszállás, óhajtható, hogy a kocsinak az utca szintjéig való padló magassága kisebb s a lépcsők kényelmesebbek legyenek;

c) tekintettel arra, hogy a személyi forgalom igényeit nálunk jóval kisebb, 20—24 személy szállítására berendezett kocsikkal is lehet bonyolítani, óhajtható, hogy az itt alkalmazandó kocsik kisebbek és jóval könnyebbek legyenek, mint a brassaiak.

d) A gőzgép akként szerkesztendő, hogy a gőz kipuffogása, a lecsapódó viznek a kifolyása és a hamu kihullása megakadályozható legyen.

e) A közúti vasut kivül jólműködő gőzfűtő alkalmazandó.

f) A brassói modellen közvetlen a kerekre elé alkalmazott biztonsági elhárító készülék a végből, hogy a kocsik által elütött ember vagy állat ne kerülhesen a kerekre előtt levő kocsiféné alá, az

itt használandó kocsiknál a kocsik elé alkalmazandó.

8. A szerződésben kikötendő, hogy a részv. társ. abban az esetben, ha személyi forgalma, vagy nyersbevétele bizonyos határral elér, legyen köteles a vasutat villamossá átalakítani.

A bizottságnak ezen véleményével szemben és illetve ennek kiegészítéséül szükségesnek látjuk elmondani azokat a felvilágosításokat, melyeket ebben a dologban szakemberektől, sőt közvetlenül a kereskedelmi minisztériumtól beszereztünk s a mely felvilágosítások a kérdést minden oldalról megvilágítani alkalmasak s a melyekkel helyes és célszerű közúti vasuti politika mellett városunk anyagi érdekeit kiválóan előmozdithatónak látjuk.

Szakemberek sőt a kereskedelmi minisztériumnak egyik kiváló s a gőzmotorok kérdésében tekintélynek ismert főhivatalnok Kolozsvár érdekének megfelelően egyedül és kizárólag a gőzmotoros kocsik alkalmazását tartják.

Ezen határozott állásfoglalást azzal indokolják, hogy a gőzmotoros kocsik rendelkeznek mindazon előnyökkel, melyeket a közúti közlekedés szempontjából a villamosnak tulajdonitanak a nélkül, hogy üzemeltetésük oly drágába kerülne, mint a villamos vasutaké.

Az üzemeltetési költség a villamos közúti vasutnak ha 4-re tehető, a benzin-motor 2-re, akkor a gőzmotoros közlekedés összes költsége = 1, tehát épen egynegyed rész annyiba kerül, mint a villamos s azonfelül a távolabb eső vidéket csak ily rendszerű vasutal lehet a vidéki emporiumokhoz kötni, oda terelni, a mire pedig Kolozsvárnak nagy szüksége van.

Példákra hivatkoznak. Szathmár városa — hol rég idő óta házi kezeléssel előállított villanynyal működő közúti vasut van forgalomban, újabban szintén a gőzmotoros közlekedésre akar áttérni, épen a fenti előnyök miatt.

Arad pedig, melynek az aradcsanádi egyesült vasutak ezt a közlekedést beállították, valóságos eldoradojává lön a vidéki városoknak a szomszédos forgalom páratlan fel-lendülése következtében.

Aradon ugyanis 6, illetve 9

hónap óta 2 motoros kocsik bonyolítja le a régi gőzvasut helyett a szomszédos forgalmat (16 fillér km. üzemeltetéssel, míg a szathmári villanyos vasut 1 kor. 20 fillér kilométerenként) s ez idő alatt a régi forgalomhoz viszonyítva 144980 utassal több fordult meg Aradon, a mely szaporulat a circa 50%-al olcsóbb menetdíjak mellett is a vasutnak 60% több bevételt hozott, Aradnak pedig kiszámíthatatlan anyagi előnyöket s óriási új pénzforgalmat.

Vajjon miért dobja el tehát Kolozsvár városa magától ezen önként kínálkozó s várható előnyöket, holott egy kis előrelátással s a minisztérium tervei szerint könnyen elérheti azokat.

Ha ugyanis most rendes szabványos nyomtávolságú pályán beállítja a gőzmotoros közlekedést, 1—2 év múlva már kiterjesztheti vonalait a Szász-Fenes, Lóna, gyalui utra is, bekapcsolva a Hidegszámot, míg másfelől eljuthat Szamosfalván át Apahidára, sőt megvalósíthatja a minisztérium tervei szerint a szamosvölgyi vasutakkal kötendő egyezség után azt, hogy városunk főteréről közvetlen Deésre utazhatik alig egy órai idő alatt és olcsóbban, mint sem ma bárki elképzelheti. Hiszen az A. Cs. B. vasutak ma már III. oszt. utast kilométerenként 1 fillérért szállítanak és mégis nagy jövedelmet tudnak produkálni, ez pedig annyit jelent, hogy Kolozsvárról Gyaluba vagy Apahidára 17 fillérért utazhatik az, ki ma 8—10 koronás kocsibért kell kiadjon az utért.

Hogy mindezen dolgoknak előtünk ma még mily beláthatatlan előnyei vannak a magyar államvasutak példájára bizonyítja, mely intézmény már több szárnyvonalán be is rendezte ezt a közlekedést, így a Debrecen—Tiszalöki, és a tiszalöki—királyteke vonalán, valamint az Alföldi gazdasági vasut Apáczai vonalán stb.

A szakértők ezen felül, mind elháríthatónak tartják azokat a kisebb hiányokat is, melyeket a bizottság a Brassói motorokon tapasztalt.

De nem akarjuk ezuttal mind

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyesző centiméterenként 8 fillér.

(parancsok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér soronként 40 fillér.

Péntek, február 26.

azt leírni, a mit erről a kérdésről a szakemberektől hallottunk.

Mi ugyan is nem akarunk ezuttal sem a motor közlekedés, sem a villanyos mellett állást foglalni, de határozottan állást kell foglal-nunk a mellett, hogy Kolozsvár közönségének közúti vasutára égetően sürgős szüksége van. A kérdés megoldását tovább halasztani tehát nem lehet.

A legközelebbi törvényhatósági közgyűlésnek foglalkoznia kell ezzel a kérdéssel, s hogy ezt sürgősen dűlőre is juttathassa, hivatkozunk a budapesti közúti vasutnál annak idején követett eljárásra.

Ott az átalakítás kérdése elhatározatván, a városi kommunitás kiküldötte a maga bizottságát, mely kiegészítette magát az érdekelt vasutársaságok képviselőivel. Ebbe a bizottságba a kereskedelmi minis-terium a város fölkérésére szintén kiküldötte a maga műszaki és jogi szakértőit s ez a bizottság aztán megtárgyalta az összes részletkérdéseket s a város elé csak már a kész engedélyokmány tervezetet terjesztette elő. Ez az engedély okmány tervezet pedig — a bizottság tagjai garantálják — megfelelt a város érdekének, de a közérdeknek is, és előleges bár közvetett jóváhagyásával birt a minisztérium szakértőinek s az átalakítás minden további huza-vona nélkül meg is történt.

Ezt az eljárást kövessék a mi törvényhatósági bizottságunk is s akkor — nem telnek még hónapok sem el — és meg lesz az, a mire egész Kolozsvár közönsége vágyik a jó és célszerű — Kolozsvári vasut.

Városi.

A despota felelőssége.

A háboru.

— Express tudósítás. —

Budapest, febr. 25.

Egy nagy angol író, Carlyle Tamás, a tudós és költő képezetével leírta, hogy milyen jelenet lehetett az, a mikor az emberiség először választottak királyt. Az emberiség történetében ez sem volt az utolsó jelenet, — ugymond. — Erős és vad férfiak pajzsukra emeltek egy férfút és azt mondták: „Légy te az köztünk, akit mi valamennyien legerősebbnek ismerünk el!” És attól fogva úgy néztek fel rá a legerősebbek és leggyengébbek, mint valami fel-

egy rügyező, ringó ágon, aztán megint versenyt röpkelt a madarakkal és úgy ragyogott, olyan fényes, olyan meleg volt minden. Aztán végre elérték Koboldia virágillatos határát.

Pajkos valósággal szívdobogást kapott az örömtől. Lepattant a szellő hátáról, bucucsókat intett az édes napsugárnak és futott, futott nyíló virágok, hímek lepkék között egy csodás pompával nyíló, illatos szegfűig. Belenvevett a rózsás szirmok közé és halk csegettűszerű kacajjal hívta édes párját, Koboldia legbájosabb, leghuncatabb, fekete szemű angyalát, az ő egyetlen zsarnokát... hívta, csalogatta koboldos, édes nevetéssel... Aztán megnyiták a szirmok s búszkén lépett elő csodaszép lakójuk. Szeme villámokat szórt, fejét gögösen vetette hátra s csengő hangja haragtól reszelt, úgy monda: »Nem ismerlek, nem tudom ki vagy. Nem akarom tudni! Nem akarom!»

És a szeme vert, ütött villámaival. Pajkosnak a szíve is remegett a nagy félelemtől, hanem a szeme, a szeme az nyugodtan, búszkén, bátran mosolygott. A kis zsarnok meghökken. No nem! Hiszen ez nem fél, nem remeg, mint mások. Talán nem is olyan bűnös?

És bűvös, igéző szeme már egy árnyalattal barátságosabban tekint Pajkosra. Ármányos koboldja! Az csak néz, néz és egy szót se szól. A nézése pedig nem kér, de ad bocsánatot.

A manőver beválik. A szép zsarnok mind jobban és jobban le van fegyverezve, szeme bájos, pajzán enyélgéssel mosolyog. Pajkosnak nyert ügye van.

Aztán rózsás színben nyíló szegfű szirmán, bódító, bűvös illatában, édes békeségben meséli Pajkos az ő bájos zsarnokának hosszú tanulmányútjának érdekes, mosolygó, csodás farsangi meséit.

TÁRCA.

Farsangi mesék.

Írta: Elza.

IV.

Koboldia tudományosság, kis legényét öröltén furdalta a lelkiismeret. Hogyne! mikor a farsagnak hivatalosan már vége szakadt itt a földön, meg aztán odafenn Koboldiában egy parányi, ragyogószemű Valaki régestrég hazaparancsolta az ő céltalanul bolyongó kedvesét... s ő mégis, még mindig itt kóborol, nem tud megválni megszokott kedvteléseitől... Na hiszen lesz is hadd el hadd majd otthon! Szikrázni fog egész Koboldia azoktól a villámoktól, a miket két haragos tűzben villogó szem pazaron fog reá szórni... no és milyen hideg lesz majd a csöpp királynő! Pajkos urfnak hol melege leti, hol meg fázott a nagy lelkifurdalástól.

— Miért is nem mentem haza idején? — sóhajtott a keserű bánattal. Most miéle kifogással mentsem magam? Nem fog már elhinni semmit — vélte elcsüggedve.

Hanem persze a Kobold nem azért Kobold, hogy sokáig tüprengjen, busujlon magába... két perc múlva Pajkos is fűtyörőszé búj bele icip-icip, elegáns frakkjába s ment tapasztalatokat... nem is!... kifogásokat ment keresni a legközelebbi, lényesen kiválított báterembe.

Először is — így határozta el Pajkos — ma egész komolyan leckeke veszek az udvarlásból... no igen, mert erre előrelátásilag szükségem lesz. — Aztán odalopódzott egy fekete-frakkos, feltűnően csinos úri ember balfelől mellénysebébe s hallgatta, hogy a szíve mit sug annak a jóképű, mosolygó urnak. Milyen nagy volt a meglepetése, mikor észrevelte, hogy a szív komolyan és hidegen hallgat... semmit, abszolút semmi nem sug... csak úgy időről-időre, mintha ideges-gunyosan meg-megrán-

dolna. Pajkos családottan szökött ki a mellénysebéből. — Hiszen itt elalsom! vélte. De hopp! a mikor épen odább akart állani, véletlenül a hallgatag szív tulajdonosának szemébe nézett. Az épen szerelmes, epedő ragyogással mosolygott.

Ej, ej, no lám! mégis csak furcsa, ezt nem értem! — elmélkedett pajkos — hiszen a szíve hallgat... Aztán egy-kettőre belesimpejkodott a frakkos ismeretlen sűrű hajfürtébe s onnan tanulmányozta érdekes alakja szemét. A frakkos ur maga keveset beszélt, annál többet a szeme. Az kért, könyörgött, követelt, ígért, esküdött, mosolygott, haragudott, szerelmes epedő. Ugyan-csak nagy háborúban volt két másik szemmel, amely mosolygott, ragyogott ugyan, de hidegen, meg talán kissé gunyosan is.

— No de már most ennek is kíváncsi vagyok a szívére! — s egy-kettőre be is furakodott Pajkos a sok édes-bájos csipke, fodor között, be... egyenesen a legszebb leány szívéhez s hallgatta, hogy mit sug. Hm! biz ott nem volt rendben minden. Nagy izgatottságban volt a szív, sokszor-sokszor hevesen dobogott... és ép úgy kért, könyörgött, követelt, ígért, esküdött szerelmes epedőn, mint a frakkos ur szeme.

Pajkosnak a szája is tátva maradt a nagy álmélkodástól. »De hogy tudok hazudni! csodálkozott nagy elismeréssel. — Még egy darabig elnézte a hazug szemek zseniális játékát s aztán más frakkos urhoz lebegett, be egyenesen a mellénysebbe: »A szívedet akarom látni s aztán a szemedet! — mormolta.

Ez a szív tele volt keserű haraggal és édes szerelemmel. No és ez a két megátal-kodott ellenség teljes erővel igyekezett fellátni egymást. Mindenki egyedül akart ural-kodni a szívből. Oh, hogy gyűlölte egyik a másikat. — Szóval teljes ostromállapotot konstaltál Pajkos. »Most lássuk a szemét!

A szeme? Pajkos egészen meghökken. Hogyne, mikor ilyen nagy szívbéli háború-ság dűcára két nyugodt, hideg, kissé szőra-kozott pillantásu szembe tekintett.

»Fecske madár te is hazudsz« dudolta az én okos Koboldom s kíváncsian nézett körül...

»Szeretném tudni, hogy mit felel nek a te hőgödny mezeikre!« De a frakkos ur egyedül állott, csak fekete frakkos kollégák vették körül... egy hölgy sem volt a közelében.

Hát lássunk most másikat! állott odább Pajkos s most a pandan kedvéért bájosan ültözökdött kis leány szívéhez simult. »Juj itt be hideg van. — Pajkos egészen megborzadt. — Mintha ez a szív mind tükrökkel volna kirakva, olyan sima, kellemetlen hideg van itt!« Alig várta, hogy kibontakozzék a csipkék, fodrok közül, hogy a báterem forró sóhajoktól meleg légkörében kissé ismét megmelegedjék. Apró kezait egymáshoz dörzsölve nézett a csipke-ruhás hölgy szemébe. — Ujabb meglepetés. A hölgynek mosolygó, kék szeme volt. Olyan őszinte, édes nefelettségek szem, amelyeknek barátságos, meleg, hódító a nézése. És az a kék szem olyan pajkosan, olyan édesen tudott a világba körültekinteni.

Pajkos valósággal meg volt botránkozva. »Hogy lehet így hazudni!« Hát az egész báteremben nincs egy igazat beszélő szem sem? A mint így tüprengve, kutatva néz körül kis barátom, hirtelen megakad tekintete egy édesen mosolygó kis leányon. Vörpiros volt az ajkai és egy pillanatra se tűnt el a mosoly róla. A szeme is ragyogott, csillogott, életkedv, gyönyörűség, meglepedés, gyermekes boldogság sugárzott ki belőle. »Hamar a szívére!« s már ott is volt Pajkos, hogy kikémlelje azt a kopogó, dobogó kis semmiséget. Szinte fel-ujjongott a nagy gyönyörűségtől Koboldom, a szív is olyan volt, mint a szem. Bájos, boldondos, édes gyermekszív, őszinte és igaz. »No ezt ugyan nehezen sikerült megtalálni!« vélekedett Pajkos s ijedten vette észre, hogy a hosszas keresésben már vége is szakadt a bálnak... könnyű fehér bál ruhák és fekete frakkok sietve bujnák felöltözköbe s mámorosan igyekeznek mindenki haza... Pajkos ereiben majd megfagyott a vér.

sőbb lényre és isten által küldöttnek tekintették, holott tudták, hogy ők — a halandó és törékeny emberek — tették meg királynak. A király szó (angol nyelven King) annyit jelent, hogy képes, amint a német „König” szót is ebből a szóból származtatják le: „können”.

Már a szóból és annak jelentőségéből is azt következteti az angol író, hogy a király fogalma az erőt, a cselekvési képességet, a hatalmat fejezi ki. Olyan erőt, amely egymagában foglalja össze milliók erejét és cselekvési képességét. Nagy fogalom. Múltó arra, hogy az emberek külön-külön és egyes nagy csoportokban meghódoljanak előtte.

Bizonyára az első királyok ilyen erős legények is voltak. Mert hogyan történhetett volna különben, hogy erős, harcias és vad természetű férfiak leboruljanak előtte és hódoljanak neki. Az ilyen király bizonyára okos és bölcs is volt és meg tudta védeni a nemzetté csoportosult embertömeget veszélytől, bajtól, mindenféle gonosz elenségtől. És az is természetes, hogy ez a fogalom jelentőségében folyton nőtt, annál az egyszerű oknál fogva, mert benne volt a növekedés princípiuma és az emberek — noha haladtak más irányban — ebben a kérdésben mindig butábbak lettek.

A fogalom ugyanis mind mostanáig megmaradt, ellenben jelentősége kissé megváltozott. Az idők forrásában a választott királyokból örökösödési királyok lettek. S mekkora változáson ment át a fogalom az az első választott királytól a későbbi kis Pipinig föl egészen a hatalmas césárokon, világverő Attiláig egészen Napoleonig és a most dicsőségesen uralkodó Ottó bajor királyig, a ki tudvalevően szintén király, King, König, vagyis olyan, aki — az első fogalmak szerint — a legerősebb az erősek között, holott tébolyodott és mindenki őt „Felség”-nek nevezi. Nem karikatúra-e ez az Ottó király az első királyoknak, a kik valahányszor ellenség tört nemzetet, fegyvert fogott és maga vezette népet, hadsereget és vagy győzedelmeskedett, vagy hősiességet meghalt a csataterén. Ő mégis „isten kegyelméből” való király és az emberek úgy tekintenek föl rá, mint valami felsőbb lényre, a ki előtt földhöz kell vágni, holott nincs más szenvedélye, mint a cigaretta és nagyon szereti a fekete kávé, és a melyből hihetetlen mennyiséget fogyaszt és a legszándékosabb földi halandók közé tartozik.

S amig ezelőtt a fejedelmek, az emberek választott és elismert legerősebbjei, fegyvert fogtak és kiálltak a harcra, hogy védjék népeiket, addig most az orosz császár, nyolcvan millió lélek ura, legfőképpen kedélybetegségbe esik, a mikor látja, hogy népe hadakozik és élet-halál túsát van a keleti ellenséggel. A mig katonái meghalnak rendre elvéreznek tengeren és szárazföldön, addig neki odahaza fáj a szíve és legfőképpen attól fél, hogy trónjának oszlopai nem olyan erősek, mint a fogalom, a melyet az ő méltósága reprezentál.

Tart attól, hogy az emberi butaság, (a mely a despotában még mindig isten által küldött felsőbb lényt, csodás és káprázatos fényt, földöntúli nagyságot tekint) végre elmúlik és kitűnik, hogy az erő már nincs, csak az erőnek külső jelvényei, amelyek fényesek és ragyogók még ugyan, de veszedelmesen hasonlítanak az aranyozott nemez papírhoz, a mit német nyelven „Pappendeckel”-nek neveznek.

Azonban semmiféle nagyságot sem ad a sors ingyen. Meg kell váltani azt szenvedéssel és fájdalommal is. A legnagyobb földi nagyság, a mely halandónak adatott, egy olyan hatalom, amely abszolutisztikus országban a despotá uralkodónak jutott osztályrészül. Az orosz cár ilyen hatalmat képvisel.

Ki tudja hány despotá kerül egymás után a trónra, amíg egynek meg kell szenvednie a maga és elődeinek bűneiért? Amíg fájdalommal meg kell fizetnie azt, amit elődei vétettek és vétkeztek. Valamint, hogy XVI. Lajos francia király a vérpadon lakott azért, amit elődei követtek el századokon át egészen addig, amíg a gyalázatos Pompadour-garázdálkodás a helyzetét elviselhetlenné tette, úgy most II. Miklós cárnak kell szenvednie azért, amit elődei vétkeztek azzal, hogy meghamisították a cári méltóság fogalmát és gonoszsgágot reprezentáltak, ahelyett, hogy erőt, reprezentáltak volna. Neki kell most szenvednie azért is, amit kormányai vétkeztek azzal, hogy eltitkolták előtte a való igazságot, úgy tüntetvén fel előtte a dolgot, mintha semmiféle veszély nem fenyegetné az országot.

Mindenek fölött a felelősség tudata az, amely győrti, kinozza. Ő az egyedüli, a leg-hatalmasabb ur a nyolcvan milliónyi nép között; a többi mind engedelmes szolga. Természetes, hogy ő felelős azért, ha most nemzeti szerencsétlenség tör az országra és rendre összeomlik az orosz nagyhatalom annak minden presztízsével együtt. Igaz, hogy most egymásután csapja el eddigi tanácsosait. De mit változtat ez a dolog? Annak idején, amikor az orosz nép megakadályozta azt, hogy az orosz cár az orosz földre tegye a lábát, elcsapták a két nagykövetet és ezzel az „incidens” szerencsétlen véget ért. De mit kérdezi majd az orosz nép, ha a japán tigris szétmarnagolja az orosz hadsereget, hogy kit csapott el az orosz cár? Ő az egyedüli felelős azért, ami szerencsétlenség fog bekövetkezni és — ha a történelemből következtetni lehet — ő fog lakolni is érte.

Valami mélyen tragikus dolog van abban, hogy ez a megalázás igazságtalan. Hogy legyen egyetlenegy ember felelős századoknak és százados rendszereknek bűneiért? De nem igazságtalan-e az is, hogy egyetlen ember vindikálja magának nyolcvan millió ember erejét, holott csak arra van képesége, hogy most fáj a szíve?

A harctérről egyébiránt ezeket a híreket hozta ma a táviró Budapestre:

Kína háborúra készül.

London, február 25.

Tiensinből táviratozzák, hogy onnan kedden ötven kínai lovas indult észak felé, Schantsikwan irányában. — Ma tábornok Ysolba megy, hogy a nagy falon kívül levő kínai csapatok felett átvége a fővezérletet. Annak a hírek, hogy Oroszország és Kína között a konfliktus kitörése csak napok kérdése, itt sok a hívője.

A japán császár kitüntet.

Tókió, február 25.

A három angol katonatisztet, a kik a Nishin és Kasuga nevű hadihajókat Japánba vitték, ma a császár audiencián fogadta. A császár a tiszteknek a „felkelő nap rendje” negyedik osztályát ajándékozta s remek ékszeret is adott nekik. Az érdemrend negyedik osztálya csak azoknak a japán tiszteknek jut, a kik tizenkét éve szolgálnak a hadseregben. A kihallgatás után a tisztet Jamamoto japán tengerészeti miniszternél tetek látogatást.

A japán követ tiltakozása.

Rotterdam, február 25.

Itteni lapok jelentése szerint a hágai követ Murawjev beszédének egyes aivalait ellen tiltakozott a németalföldi kormány. Hivatalosan hangsúlyozzák azonban, hogy a hágai kormány nem illetékes az ilyen panaszok változtatására. Eszerint a japán panasz a választott bíróság állandó választmánya úgy az 1899-iki konvencióban részes hatalmak elé kerül.

A port-arthuri orosz győzelem.

Pétervár, február 25.

(Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Alexejev helytartó a következő táviratot küldte Miklós cárhoz a japánoknak Port-Arthur ellen intézett és visszavert támadására vonatkozólag:

Február 24-én reggel háromnegyed 3 órakor az ellenség újból megkísérelte a Retvizánnak több torpedónaszáddal való megtámadását és a kikötő bejáratában nagy robbanásokkal megrakott gőzösök elsüllyesztését. A Retvizán észrevette a torpedónaszádokat és támogatva a parti tüzegéktől, heves tüzelést kezdett az ellenségre, melynek folytán két japán gőzös, melyek közvetlenül a Retvizánnak mentek neki, a kikötő bejáratán megsemmisültek. Az egyik egy szirtnek ment neki a Tigris-félszigeten lévő világítótorony mellett, a másik pedig a Zolotaj legnyúlványán elsüllyedt. Az ágyúnaszádokra tovább is tüzeltek. Napfelkeltekor a külső kikötőben négy elpusztított naszádot láttak, nyolc pedig a nyílt tengeren reájuk várakozó hajók felé igyekeztek. A legénység közül, mely a csónakokban igyekezett megmenekülni, valószínűleg többen megfulladtak, míg egy részüket az ellenséges torpedónaszádok felvették. Végig kutattattam a partokat. A kikötő bejárája szabad. Az ellenséges tervek meghiusítását teljesen a Retvizán kitűnő magatartásának és megsemmisítő tüzelésének tulajdonítom. Egy japán gőzös még most is ég. A külső kikötő előtt még látni uszó aknákat és a távolban két ellenséges hajóosztályt. Három cirkálóhajót, amelyeket az ellenség üldözésére küldtem ki, visszahívtam, hogy mindenekelőtt távolítsák el a külső kikötő előtt lévő aknákat. Minket egyáltalán nem ért veszély.

Franciaország milderne kész.

Páris, február 25.

Pelletan tengerészetiügyi minisztere a tengerészetiügyi bizottságban tegnap tartott előadása folytán kifejtette, hogy, bár nem gondolt konfliktus lehetőségére, Franciaországnak mégis minden eshetőségre készen kell állania. A haditengerészetnek öt legújabb rendszerű hajó áll rendelkezésre és legközelebb újabb öt vészhajó fölött is fog rendelkezni. Öt torpedóromboló a hajógyárban van és legközelebb elkészül. A tengerészetnek hat új tenger alatt járó naszádjai is van, amelynek tonnatartalma egyenlő a jelenleg alkalmazásban lévő tenger alatt járó hajók négy vagy ötszörös tonnatartalmával. Lehetetlenség, hogy Franciaország a távol Keleten épp oly hatalmas hajóhadat tartson felen, mint Japán, Anglia, vagy az Egyesült Államok. Indokainál intézkedéseink — mond a miniszter — ott minden partraszállási kísérletet lehetlenné tesznek. Fejtegetései végén kijelenti a miniszter, hogy azt hiszi, hogy mindent megtett, a mit a köteleesség és előrelátás parancsol.

Alexejev kiáltványa.

Niučvang, február 25.

Egész Mandsuországnak kihirdették Alexejev kiáltványát, melyben felszólítja a lakosságot, hogy az orosz csapatokat támogatassa. Engedetlenség esetére azonnal végrehajtandó halálbüntetéssel fenyeget.

Az orosz társadalom részvéte.

Pétervár, február 25.

Bobinski grófnő ma már el is utazott Moszkvából a Bajkal-tó mellé, hogy apró élelmészeti állomásokat állítson fel a katonák részére, akik eddig a rengeteg menetelést a tó jege fölött meleg étel nélkül

tették meg. Oroszország minden részéből dusan érkeznek ide adományok, részint a flotta nagybóttására, részint más hadi célokra. Az összes jótékony egyesületek, melyek élén nők állanak, fehérműt és tépéseket készítenek az orosz tábori kórházak részére. A Vöröskereszt-kórház egyesülete olyan, mint egy méhkas s sok magánháza is egész nagy társaságok dolgoznak tépéseken. A fiatal cárné maga veszi át a hadsereg részére beérkezett adományokat s jelen van a munkák kiosztásánál.

Pétervár, febr. 25.

A német kolónia hölgyei minden csütörtökön a német követség épületében gyűlekeznek, hogy Collvensleber grófnő vezetésével az orosz sebesülteknek szükséges kötszereken dolgozzanak.

Orosz hajók Port-Saidban.

Port-Said, febr. 25.

Ord, orosz szállítóhajó, mely 1227 embert szállít a fedélzetén s a Smolensk, amely lövészert visz, ma reggel Suerből ideérkezett. Huszonnégy óra múlva folytatják útjukat Odessza felé.

Kuopatkín feltételeket szab.

Pétervár, febr. 25.

Kuopatkín tábornok az ázsiai hadsereg fővezénylétének átvételével azt a feltételt szabta, hogy egy nagyherceg sem léphesse át az Ural folyót. — A cár a feltételt elfogadta.

Pétervár, febr. 25.

Orosz katonai körökben azt hiszik, hogy a japánok nagy széles frontban menetelnek előre, hogy az orosz tábort Jalu mellett megtámadják, vagy pedig Mukden mellett megakariák azt kerülni. Ezt az oroszok Késin mellett akarják megakadályozni azzal, hogy ott nagyobb erőt helyeztek el, mely az utóbbi esetben hátulról támadná meg a japánokat. De valószínűbb, hogy fronttámadás lesz s ezzel egyben a japán csapatok Port-Arthurtól nyugatra is partraszállnak. Ennek a tervnek a kivihetőségét orosz részről kétségbe vonják, mert az orosz haderő Jalu mellett igen erős, Port-Arthurt pedig egyenesen bevehetetlennek tartják, helyőrsége legalább egy évre el van látva élelmiszerral és municióval.

A szibériai vasút naponta kilenc vonaton szállít eddig zavartalanul orosz katonákat. Így naponta négyezer ember kerül az ázsiai orosz haderő erősítésére. Alexejev ellen nagy az elkeseredés, biztosra veszik, hogy »betegsége miatt« már legközelebb visszahívják. A cár nagyon izgatott, mert minden emberében csalódott.

A budgetet két évi háborúra készült most el. Legközelebbi időre háromszáz millió rubel belső kölcsönre bocsátanak ki árukötvényeket.

A hitelszövetkezetek kamatlába.

Főtárgyalás.

— Express tudósítás. —

Budapest, febr. 25.

Budapestben az utóbbi időben gombamódra elszaporodtak a hitelszövetkezetek, amelyek a középosztálynak nyújtanak kölcsönt. Valamennyien megélnék bármily csúf forgalom mellett is, mert hát a kamatláb igazán magas. Ma egy ilyen hitelszövetkezet panaszára becsületsértési pert tárgyalt a budapesti büntető járásbíró. A bír. klasszikusan illusztrálja a nálunk csudálatos módon megtört szomorú állapotokat.

Grósz Jenő magánhivatalnok egyik erőszébtávirati szövetkezethez a következő ajánlót levelet intézte:

Nem tisztelt szövetkezet! Ön a Kovács Béla tartozása miatt engem, mint kezest, folytonosan pörrel fenyeget, mert Kovács nem egészen pontosan fizeti a tartozását. Utána jártam a dolognak és meggyőződtem róla, hogy a 350 forintos kölcsön egy év alatt így is 210 forintra olvadt le. Másrészt önöknek módjukban áll horribilis késedelmi kamatot szedni, pressziójuk már ezért sem méltányos. De csodálom, hogy a pénzügyintézet fenyegetőzik pörrel akkor, amikor önöknek van baj a fejükön. Az adó részéről látják a fizetési szándékot, be is szedik lassankint a pénzt és mégis minduntalan zaklatják a kezeiket, holott önök — számításom szerint — a kereskedelmi miniszterium jóvoltából vagy anélkül, nem kevesebb, mint 50 százalékos kamatot szednek évenként. Ezt a közéletben uszorkammatnak hívják és a főtől ezt szedik, elvárhatnak egy kis méltányosságot. Isten óvjon mindenkit az ilyen hitelszövetkezetektől. Grósz Jenő.

A szövetkezet a levél miatt becsületsértés címén pörbe fogta Grósz Jenőt.

A bír. (a vádlotthoz): Mi indította önt a levél megírására?

A vádlott: Csakis a tények. Ha Kovács három héttel hátralékban volt a befizetésénél, egy intő levélben nyomban tudomásomra hozták ezt azzal a figyelmeztetéssel, hogy intézkedjem, különben rajtam hajlík be az egész összeget. Eltekintve attól, hogy az ilyen fenyegető levélért egy forint 8 krajcárt számítottak föl Kovácsnak, rám nézve is igen kellemetlen volt a dolog, mert a leveleket rendszerint a feleségem kapta kézhez.

A bír. Ön azt írja, hogy a szövetkezet uszora: kaučiti szed, sőt 50 százalékos kamatról is tesz említést. Hát ennek mi az alapja?

A vádlott: Mikor a kölcsön megszállása után Kovács a szövetkezetnél megjelent, hogy a kölcsönt felvegye, tudtára adták, hogy a szövetkezet már a 49-ik hétével, tehát a 700 koronából 49-szer 4 koronát visszamenőleg levonnak. Ez a levonás 196 korona. Beiratási, informálási, kezelési díj címén visszatartottak 35 koronát, előre lefizettettek 4 heti részletet, vagyis 16 koronát, 4 havi kamatra (8 százalékos) 48 koronát és így Kovács 704 korona helyett mindössze 430 koronát kapott kézhez, mégis négy éven keresztül 8. kezelési díjjal együtt 12 százalékos kamatot fizet 700 korona után. Hogy tehát az ilyen kamatszámítás megfelelő ötven százaléknak még akkor is, ha a befizetett tőke után 3—4 százalékos visszakapunk, meggyőződhetik a bír. ur is erről, ha figyelembe veszi, hogy Kovács a negyedik évben már csak 100 koronával tartozik és még mindig 700 korona után fizet 12 százalékos kamatot, vagyis 84 koronát.

A bír. De hát miért mentek önök ehhez a szövetkezetekhez?

A vádlott: Mert valamennyi egyforma. Tudjuk, hogy a bankok nem adnak személyi hitelt hivatalnok-embernek, ezek szorultság esetén ki vannak szolgáltatva a szövetkezetnek, a melyek aztán ezt a szorult helyzetet uszorás módjára ki is használják.

A bíróság a vádlottat fölmentette. A pénzügyintézet az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

Letartóztatott ügyvédjelölt.

Detektiv, mint pénzeslevélhordó.

(Express tudósítás.)

Budapest, febr. 25.

A Józsefvárosnak szenzációja van. Nemcsak az a szenzáció, hogy egy széles körben ismert ügyvédjelöltet tartóztatott le a rendőrség, de szenzációs maga a bűneset, amelyből kifolyólag a letartóztatás történt és érdekes a mód, melylyel az ügyes detektiv a napok óta keresett ügyvédjelöltet kézrekerítette.

Az érdekes bűnesetről és letartóztatásról tudósított a következőket jelenti:

Dr. B. Gy. ügyvédjelölt jóratos volt egy józsefvárosi iparos családjához, a mely őt szívesen látta. A fiatal ember azonban rutul visszavált a család szívellyességével, mert a család szívesfőnyét, a 15 éves lönkát elcsábította, illetőleg törvénybe ütköző módon megrontotta.

A főlháborító eset után dr. B. Gy. természetesen eltűnt a család szeme elől, de sőt a szállásán sem mutatkozott, sejtve, hogy a büntényről értesült iparos halálra keresi őt és hogy az apa följelentése folytán a rendőrség is keresi, hogy letartóztassa.

Haszatlan keresték azonban a detektívek az ügyvédjelölt urat, mert az — mintha csak a föld nyelte volna el — eltűnt a fővárosból.

A nyomozással megbízott detektívek azonban csakhamar kipuhatták, hogy dr. B. Gy. ügyvédjelölt ur itt bujkál a fővárosban és hogy hetenként valami Kovács nevű dombovári ismerősétől pénzt szokott kapni. Erre Hegedűs Aladár az egyik nyomozó detektiv levélhordó ruhát szerzett és elment dr. B. Gy. József-utcai lakására.

— Itthon van dr. B. Gy. ügyvédjelölt ur? — tudakolta a levélhordó ruhába bújó detektiv, az ügyvédjelölt háziasszonyától.

— Nincsen Budapestben, elutazott vidékre — felelt az asszony.

— Mikor jön vissza? — Nem tudom.

— Akkor vissza kell utálnom ezt a 400 koronát, ami a címére érkezett, — szolt a detektiv, akit az asszony kéri, hogy adja át neki az összeget. Ezt természetesen a detektiv-levélhordó nem tette, hanem azt mondta, hogy másnap ismét el fog jönni és ha addig az ügyvédjelölt ur megjön vidékről, hát majd átadja neki személyesen a pénzt.

A detektiv-levélhordó másnap a megjelölt időben tényleg újból elment dr. B. Gy. lakására és már várta őt az ügyvédjelölt ur. Sietve át akarta venni a pénzt, de a detektiv előbb igazolásra szólította fel az ügyvédjelöltet, mert mint mondá, ő csak igazolás után adhatja át a pénzt. Dr. B. Gy. igazolta magát, aláírta a könyvet és erre — a detektiv valódi minőségében mutatkozott be neki és bejelentette, hogy:

— Doktor ur, a törvény nevében letartóztatom.

Elképzeltelhet az ügyvédjelölt meglepetése. De segíteni már nem lehetett a dologon, mert az ügyes detektiv azonnal beszálította kocsin a főkapitányságra, a hol kihallgatták dr. B. Gy.-t, de egyelőre — bár rendőri felügyelet alatt — szabadon hagyták. Az eset nagy port vert föl a Józsefvárosban.

UJDONSÁGOK.

Te.

Kolozsvár, február 26.

Kinek nyomán a bálteremben A sultgőz irigység rebben, A kit a jég királynővé avat S körül rajong térdhajtó hódolat; Ki tud kacagni rajta édesen, Mikor a lépte halka neszt lesem, Mikor a vallomás ajkamra fagy: Az nem te vagy!

Te jó vagy! Ah, te értesz engem is, A lelkebben fogant a lelkem is, Mely bennem él: a fájó sejtalem, Által suhan hősinű lelkeden, Te vagy, ki csöndes éji óráin Könnyel szemedben elősz hozzá, Hogy holnapomra hulló könnyet adj.... Te vagy!

Bárdos Artur.

Leányokról — leányokhoz.

A kolozsvári leányegyesület érdekeiben.

Kolozsvár, febr. 25.

Nap-nap után, ha verőfényes az idő, de még ha jeges eső esik is, egy gondolkodásban is igen előkelő úri leány látok délután két óra felé haza menni a Menzáról.

Nyugodt lelkiismerettel, no meg tán egy kissé éhesen is siet haza. Sorba kóstolta a diákok asztalára kerülő ételeket, hogy azoknak a szegény fiúknak, kiknek a szellemi táplálékuk oly pazar műsorát kell naponta megemésztetniük, ha a gyomor is követeli a jogát, olcsó pénzért friss és ízletes falatjak legyen.

A napokban egy szellemes kis barátomtól rózsaszínű levelet hoz a posta. Kissé idegesen szakított fel a borítékot, s ah, parfümös billet doux helyett sorsjegyek vannak benne. Ő nagyságja nem a Don Juánhoz, de a filantrophoz fordult, ez itt nem szerelem, hanem jótékonyág.

Nyájás olvasom, ezek csak apró, eltévedt szikrák, miket gondosan a hamu alól szedegettem elő, de én egy kis fanfáziával a jótékonyág, a filantropia száza által gondosan élesztgetett vesztőtűzt látom már, hol apró emberek melegenit felfűzött kezeit, mert otthon nincs tüzei fájuk, hol éhes gyerekek kapnak egy-egy meleg falatot, mert odahaza: a nyomor.

Ugy két év előtt a fővárosban egy zsúron egy-egy fehér ivekkel jötték elm a médik, lépnek be a minap megalakult „Budapesti jótékonycélú leányegylet”-be pártoló tagnak, nem baj, ha többször fizet is ki a díjat.

No lám, egy pár buksi leányfőben megszületik a nyomor enyhítésének ambíciója, bájos, frufus leányfejek most attól főnek, hogy lehetne sok nehéz nélkülözést megszűntetni, sok keserű könyvet letörölniük.

Eddig az etűdöket, meg a francia és angol renthagyó ígékét, a misszek e rafinált kínzásait hitték az élet legnagyobb szerencsétlenségeinek, most észreveszik, hogy míg ők gurmándériával válogatnak a dus asztalok körül, vannak, kik verejtékes munkájukkal dolgozzák meg gyakran csak száraz kenyereket.

Megalakult Budapestben a jótékonycélú leányegyesület, bankok, részvénytársaságok, dus magánosok alapító tagokká léptek be, a rendes és pártoló tagok pedig százanként szegődtek a humanizmus, a filantropia eszméjének szolgálatába. Pár hét mulik el és a leányegyesület tőkéje már huszezer korona körül forog, most családokat segít, existenciákat terem, szegény leányokat kiképezet, ki-házasít.

Nos kolozsvári hölgyeim, bosztonozni tudnak úgy, mint a pesti leányok, erre, ha kíváncsiak, leteszem a főcsükt; tán van annyi szívők is, és akkor, ha majd először köszönik meg önöknek apró éhes emberek meleg ebédjüket, ha majd az első szegény leány meg férjhez az önök által összegyűjtött filléreken, ha majd az első család áldja boldogságáért az önök emberszeretét, akkor megdobban az önök kicsi szíve, valami jóleső melegség árasztja majd el, érezni fogják; milyen jó, nemes dolog szeretni a szegényt, a szerencsétleneket.

Székely Alfréd.

Mozgósítás előtt!

Csicserics alezredes a balkáni háborúról.

Kolozsvár, február 25.

Untalan híre jár a monarchia hadserege mozgósításának. Ha jobbról cáfolunk, balról a cáfolatokra jön a dementi. Valami van a levegőben s az országban át-átrözdül az izgalom, hogy nem messze az idő, amikor a magyar fukát leviszik a balkáni vad csordák közé.

Az adatok persze, amik ezt a nézetet táplálják, egészen különböző értékek. Most Szegedről egy magasrangú vezérkari tőrsztizt nyilatkozata érkezik, melyet állítólag a legkompetensebb forrásból jelentett ki tisztársai előtt. A forrás, amely ezt elmondja s a körülmények, amelyek a nyilatkozat keretét adják, a nyilatkozat szerzője gyanánt Csicseric alezredes jelölök meg, aki tudvalevőleg most utazott a monarchia hadseregének képviselőleiben az orosz főhadiszállásra.

Az alezredes a múlt héten hívták Bécsbe, hogy közöljék véle a megbízatást. S már aznap két nap múlva ezekkel a szavakkal állított tisztársai közé:

— Urak, feltétlenül mozgósítás lesz!

Körülbelül egy fél mulhatott el a kijelentése után, amikor az alezredes ismét Bécsbe szolgáltatták. Megbízatása akkor már perfect lett s a tisztnek el kellett hagynia Szegedet. Amikor tisztársaitól búcsuzott, ezekkel a szavakkal távozott el:

— Urak, amire én visszatérek önök Abbaiban lesznek!

Az alezredesnek ez a nyilatkozata

most szájról-szájra jár Szegeden, ahol holtbiztosra veszik, hogy a balkáni mozgósítás már csak rövid idő kérdése.

— (Szakbizottsági ülés a villanyos világítás ügyében.) A városi villanyos világítás ügyében beérkezett tervezetekre vonatkozólag ma, pénteken, délután 3 órakor szakbizottsági ülés gyűlt össze tanácskozással, mely alkalommal a tervezeteket egyenként fogja megvitálni s ennek alapján javaslatot fog tenni a bizottság.

— (A kolozsvári Kossuth szobor) bizottság holnap február 27. napján d. u. 5 órakor a polgármesteri hivatalban tartandó bizottsági ülésre tisztelettel meghívja az Elnökség. Tárgysorozat: A bizottság kiegészítése. A működés megkezdése.

— (Jakab Ödön Kolozsvárott.) Az Erdélyi Irodalmi-Társaság vasárnap délelőtti felolvasói ülésének egyik legérdekesebb és legjelentősebb pontja Jakab Ödönnek, a kiváló írónak és költőnek felolvasása lesz, ki egyik legújabb elbeszélését olvassa föl majd a közönségnek. A jeles író holnap érkezik Kolozsvárra s részt fog venni a társaság vacsoráján is, melyet vasárnap este rendeznek a New-York szálló külön termében.

— (Tea-estély a Szent-György szobor javára.) Megemlékeztünk már lapunkban a kolozsvári úri hölgytársaság életrevaló mozgalmáról, melynek eredménye: teaestély lesz, a Kolozsvárt felállítandó Szent-György szobor költségeinek garapítására. A bizottság élén a következők: urók: terékenykednek: Bárdy Bárdy Ernőné, gr. Eszterházy Cecília, védnök: Páterffy Zsigmondné, elnök: Kozma Ferencné, dr. Pisztor Mór, Szvacsina Géza, alelnökök. A teaestélyt, — melyre a belépő díjat egy koronában szabta meg a rendezőség — valóban érdekes és változatos hangverseny élénkíti, melynek programja ez:

1. Felolvasás a Szent-György szoborról. Tárja: Dr. Pósta Béla egyetemi tanár, a szobor-bizottság előadója.

2. Zongora-játék. Előadja: Kiss Margit.

3. Ének. Előadja: Gál Virginia.

4. Verseiből olvas fel: Kiss Menyhért.

5. Hegedű-játék. Előadja: Veszprémi Lajos. Zongorán kíséri: Rosenfeld Aladár.

Az e hó 28-ikán, vasárnap délután 5 órakor a Vigadó termeiben megtartandó érdekes estélyre ezúttal is felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

— (Szent Antal felolvasó-est.) A legközelebbi Szt. Antal felolvasó-est március hó 1-én, kedden este 6 órakor a róm. kath. főgimnázium dísztermében lesz, mely alkalommal föliszt. Récsey Endre kegyesrendi tanár fog felolvasni: „Vanitatum vanitas” című témáról. A felolvasó-est részletes műsorát legközelebb ismertetjük.

— (Sakkverseny Kolozsvárt.) A rendes érdeklődés mellett folyt le az egyetemes sakkverseny negyedik napja is. A sokaság párosítás után Kónya nyert Ferenczötől, Kulín—Mártonótól, Benkő—Jancsóval, míg Stern—Téglás késsé miatt egy egységet jeyezett. A versenyzők állása a negyedik versenynap után a következő: Benkő, Stern 3½, Kulín 3, Kónya 2, Ferenczy 1½, Jancsó 1, Márton ½, Téglás 0.

— (Unitárius torna-estély.) A kolozsvári unitárius kollégium ifjúsága, holnap, szombaton, délután 6 órakor táncal egybekötött torna-estélyt rendez az intézet tornatermében. A tornaestély szép műsorát ide iktatjuk: 1. Felvonulás. 2. Szabad gyakorlat. Vezényli: László Gyula tornatanár. 3. Csapattornázás. Első csapat: 10. Vezet: A. B. r. d. b. a. y. y. Ede, S. o. t. Második csapat: nyújtó. Vezet: L. v. i. Emi 7. o. t. Harmadik csapat: bak. Vezet: Szentkirályi Andor S. o. t. 4. Minta csapat magas korlát. Vezet: az intézeti tornatanár. 5. Versenyzők: a) Magas ugrás. b) Nyújtó. c) Súlyemelés. d) Korlát. e) Vívás. 6. Minta csapat nyújtó. Vezet: L. v. i. Lajos, S. o. t. 7. Gula. 8. A verseny eredmények kihirdetése és a díjak kiosztása. 9. Elvonulás. A műsort tánc követi.

— (A pletyka öl.) Lapunk e hó 18. számában a fenti cím alatt brásói forrás nyomán meleg hangon sirattok el *Wollanka* Matildot, a csernátalusi elemi iskolának fiatal tanítónőjét, ki, hogy egyszer és mindenkorra végtől vesse a róla itt-ott szállogó alaptalan és mérges fulánok pletykáinak, szombat esti mulatság után, bál ruhában aynyolte magát. A cikkben erősen kikeltünk a főképp kisvárosokban grasszáló pletykaláz ellen, mely mulatságok, kávék asztalok, négyeleti gyűlések és minden hasonló alkalomkor reáveti magát a kismélt pletyka-áldozatra. Erre az utóbbi megjegyzésre vonatkozólag, illetékes helyről vett fölvilágosítás alapján helyreigazításképpen megírhatjuk, hogy a csernátalusi négyelet kebelében — melynek tagjai egyébként is szeretettel vették körül *Wollanka* Matildot, — sem őt, sem más pletykával nem illetek s így a Nagy Galeottó, mely halálba kergette a szegény tanítónőt, más helyről támadt a boldogtalan leány becsületének.

— (Ismeretterjesztő hasznos előadás.) Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság e hó 28-án (vasárnap) délután 3 órakor a város-háza közgyűlési termében mutatóval egybekötött ismeretterjesztő előadást rendez, melyre az iparos polgártársakat és segédmunkásokat a helyi bizottság nevében meghívja a rendező bizottság. Ezutal dr. Szombathelyi Gábor: „A fűrészfűrészesek az egészségre” címmel tart felolvasást, melyre a belépés ezúttal is díjtalan.

— (Közgyűlés.) A „Kolozsvári Keresztelő-Egyet” e hó 28-án (vasárnap) délelőtti 11 órakor Kolozsvármegye székházának árva széki üléstermében (földszint) tartja meg az 1902—1903. évről évi rendes közgyűlését, melyre az egyleti tagokat ez uton hívja meg az elnökség. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Az 1902—1903. évi számadások előterjesztése. 3. Az 1903—1904. évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Választások (elnök, pálya-főnök és választmányi tagok). 5. Indítványok.

— (Választmányi gyűlés.) Az Erdélyi Méhész Egyet elnöksége tudatja, hogy e hó 27-én holnap (szombaton) délután 5 órára hirdetett választmányi gyűlése ugyanaz nap 6 órakor veszi kezdetét a szokott helyiségben, az Erdélyi Gazdasági Egyet-irodájában.

— (A trónörökös sulyosan beteg.) Drezdából szomorú hírt hoz a táviró, hogy Ferencz Ferdinánd, a magyar trón várományosa sulyosan beteg. Néhány héttel ezelőtt a trónörökös és a felesége váratlanul Drezdába érkeztek. Ez az utazás még a benfen tes udvari köröket is meglepte. Megindult a találgatás, a drezdai tartózkodás célja azonban csak most tudódott ki. A főherceg fájdalmas és sulyos természetű fülbaját gyógyítja egy ottani híres fülörvossal. Ez a baja már régi keletű. Néhány évvel ezelőtt szerezte a főherceg, valamelyik vadászaton, nyilván hűlés következtében. Akkor azonban jelentéktelen volt a dolog és nagyon hiányosan is kezelték. Hosszu ideig nem is érzett rendellenességet s már azt hitte, hogy teljesen megszabadult a betegségtől. Most aztán fokozott erővel üjt ki a baj. Heves fájdalmak gyöttrik a trónörökösst az ágyat kell őriznie. A betegség azonban szerencsére nem veszedelmes s az orvosok biztosra veszik, hogy az illusztris beteg rövid időn belül teljesen kigyógyul a bajából.

— (Grünfeld-Bürgerék Kolozsvárott.) Mint az utóbbi esztendőben egymásután, ugy ez idén is lerándul hozzánk Budapest egyik legkitűnőbb művész csoportja, a Grünfeld-Bürger vonós-négyes társaság, hogy elismert nagystíltű művészetével itt is tért hódítson a magasabb zene eszméjének. A jeles művészek március 3-án a zenekonzervatórium nagytermében tartják meg hangversenyüket, mely bizonyára a legelőkelőbb érdeklődés közepette fog folyni s a melynek jelentőségét nagyban emeli majd Sándor Erzsike közreműködése is. Sándor Erzsike, kinek valóban nagy reményekre jogosító tehetségét és becses hanganyagát a fővárosi kritika is többször elismerte, jelenleg az országos zenekadémiára növendéke s föllépéséből mi is meggyőződhetünk majd: mily sokat haladt elvárása óta ének-művészetében. Az érdekes hangversenyre már most felhívjuk a zenekedvelő közönség figyelmét.

— (A kolozsvári pincérek táncestélye.) A „Kolozsvári Pincér Egyet” házalapja javára március 16-án, a „Központi Szállóba” emeleti dísztermében zártkörű táncestélyt rendez, melynek védnökei: Nagy Gábor, Graff János, Tauszik Alajos és Kikáker Boldizsár.

— (A Rongyos Egyet) évi rendes közgyűlését tegnap délelőtti tartotta meg, az iparkamara helyiségében. A népas gyűlésen báró Bánffy Zoltánné elnökelt, ki igen tartalmas beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Pállos Albert választmányi tag indítványára a szép elnöki megnyitói egész terjedelmében jegyzőkönyvre lesz véve. Majd Elek Gyula egyleti titkár számolt be az egyesület múlt évi működésének nevezetesebb mozzanatairól s vagyoni állapotáról. Az egyesület a múlt évben 2133 korona bevételre, kiadásra pedig 1802 korona volt, s így pénzürti maradvány 330 korona. Az egyesületnek pénzben és értékpapírban kamatozó alapítványa 3000 korona. Az egyesület ruhakiosztását múlt év december 5-én tartotta meg a városi milleniumi iskolában — mint a raktár helyiségében. — E ruhakiosztáson személyesen megjelentek báró Bánffy Zoltánné, Szvacsina Géza és De Gerandó Antonia alelnökök. Ez alkalommal városunk 32 iskolájának szegény tanulói részesültek segélyben. A közgyűlés köszönetet mondott Szvacsina Géza alelnöknek, az egyesület érdekében kifejtett odaadó munkálkodásáért. A tisztviselőknél élén bíró Bánffy Zoltánné fáradhatatlan elnökkel Pállos Albert indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg mondott köszönetet. Számvizsgálóknak Merza Lajos és Szekula Ákos, raktár vizsgálóknak Szvacsina Géza alelnököt és Móricz Ida választmányi tagot kérte fel a közgyűlés. Jegyzőkönyv hitelesítőknél az elnök gróf gróf Kornis Bertát és Fazakas József választmányi tagokat kérte fel.

— (Izgalmas mentés.) E hó 23-án egy csolnak igyekezett át a pestmegyei oldalról Pakra, mely túl volt terhelve rózsával, sőt a rózsán kívül még nyolc ember, férfi és asszony is volt a csolnakban. A csolnak már közel járt a paksi partokhoz, mikor egy veszedelmes forgóba került, a mire azonnal süllyedni kezdett. Az emberek látva a veszedelmet, a vízbe ugráltak, de a forgó miatt nem tudtak kiszúzni. A paron állók közül többen csolnakba ültek és sikerült is valamennyiüket megmenteni. A mentésnél különösen Galambos István tűnt ki.

— (Letartóztatott kivándorlók.) A barcsi csendőrség 23 Szlavoniából érkezett földmivest tartóztatott le a vasúti állomáson, kik utlevél nélkül Amerikába akartak utazni. Barcsról először Bőcsig szándékoztak jegyet váltani, mert mint állítják, ott egy Vörös csillaghoz címzett ügynőkséghöz voltak utasítva, ki őket Amerikába vezette volna. Az illetők mind Magyarországból Szlavoniába telepedett magyarok Bács, Vas és Somogy megyékből. A csendőrség mintegy 4000 korona pénzt talált náluk, mely biztosan eladott kis hol-

mijuk ára volt. A csendőrség visszakisértette őket illetékesi helyükre.

— (Kincs a szemétdombon.) Mesebe illő dolog történt a napokban Budapesten. Egy előkelő, gazdag háztulajdonosnak a felesége valahogy elvesztette a 8000 koronát érő gyémántfüggőjét. Este leletette az éjjeli szekrényre és reggelre nyoma sem volt sehol. Ugyanis Sváb Sándor fővárosi háztulajdonos felesége néhány nappal ezelőtt észrevette, hogy 8000 koronát érő, igazgyöngy fülbevalója eltűnt Andrássy-ut 93. szám alatt levő lakásáról. E hó 17-én mulatságon volt férjével együtt és hazatérve, a fülbevalót az ágya mellett levő asztalra rakta. A drága ékszernek reggelre nyoma veszett. A detektívek Svábné komornáját gyanúsították, mint a ki egészen egyedül volt mellette. — Ez a komorna azonban — egy elszegényedett bárói család sarja — felül állt minden gyanún, — urnője maga jelentette ki a rendőrségnek, hogy megbizik becsületességében. A detektívek erre mindent elkövettek, hogy nyomra akadjanak, de hiába. A rendőrség ezután értesítette az összes ékszerészeket és zálogháztulajdonosokat a fülbevaló eltűnéséről. Tegnap délelőtti Bachruch fővárosi ékszerész tudtára adta a rendőrségnek, hogy hozzá egy kispesti ékszerész az eltűnt fülbevalóhoz teljesen hasonló ékszert hozott megvizsgálás végett. A detektívek bevitték a főkapitányságra és tényleg megtalálták nála a fülbevaló egy részét. Vallomása során elmondta, hogy tegnap este egy kispesti nő hozta neki a fülbevalót, amit — nem tudván, hogy az igazi gyöngy — három forintért megvásárolt. A rendőrség kihallgatta ezt a nőt, aki bevallotta, hogy a Csáry-féle szeméttelen dolgozik és a szemét átszállítvánál találta a fülbevalót. Így aztán világos lett, hogy a fülbevaló az asztalkáról leesett és a szemétkerül. A rendőrség most a fülbevaló másik részét kereseti a szeméttelen, mert biztos, hogy az is ott van.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, 1904. febr. 26-án:

Aranyvirág.

Operette 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton, február 27-én.

JÓZSI.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Józsi. 1-ször. (b. 140.)

Vasárnap: d. u.: Katalin.

„ este: Józsi. (b. 141.)

* **Macbeth.** Csodálatos dolog, — a mi színházi közönségünk nem tudja el-tántorítani tradíciójától se kor, se divat, sem az a fontosabb körülmény, hogy a szin-padi műfajoknak éppen amaz ágya, melyhez a szeret és rajongás tradícionális szálai fűződnek — mostohagyermek a színház szemében. Ismételtén szóvá tettük már azt a bántó közönyt, melylyel a színház tagjainak nagy része a klasszikus darabok iránt viselkedik. Néhány lelkes és ambiciózus színész kivételével olyanok tűnik fel egy-egy »klasszikus est«, mikéntha a vezérek, királyfiak és egyebek, újság-olvasástól futva rohantak volna a szin-padra, szerepüket elsietni, hogy újra visszategyenek köznapiságukhoz. »Shakespeare ugyan romantikus. Ennek a közönségnek ilyen előadásokat nyújtani nem szabad. Ez elé a közönség elé, mely oly hálás szeretettel veszi körül minden arra érdemest, ilyen közületelenséget előtárlani hálátlan-ság, melyet viszont az a jutalom ér cserébe, hogy a leghatásosabb jelenetek is komikusok fájának némely dagodó, némely selypítő, némely szerepmentő, némely vakon hörgő szerep-jóvótól. Lejártaunk Shakespeare, kissé cinikus vállalkozás és ép ezért fokozott dicsőret és elismerés illesse Szakács Andort, ki a cimszerepben produkált ismét figyelemreméltó, gondos és alapos tanulmányt. A jeles színész, hosszas betegsége után tegnap lépett föl először e nehéz és fáradságos szerepben s a közönség, felvonásról-felvonásra, tüntetőleg szólította őt a lámpák elő. A tört kutató lázas jelenetében, majd a B-nquo szellemének megjelenésekor kitűnő tébolyos ijedtsége megrázó alakításánál különösen szépet alkotott Szakács. Alakításban, művészetben és sikerben méltó társa volt neki Tóvölgyi Margit. Fejedelmi szép Lady Macbeth volt, ki szerepét minden utolsó szög tökéletes gond-dal dolgozta föl s a mikor Tóvölgyi és Szakács maguktan voltak a színpadon, osztatlan és nagy volt a hatás. Rajtuk kívül kisebb szerepekben Szentgyörgyi, Somlait, Mészáros, Mátrait, Tómpát és Th. Csige Bókét láttuk. Utóbbiak néhány szavas, ügyesen eljátszottjelenetében ezutal szépsikere volt.

* **Aranyvirág.** Ma este ismét színe került ez a nagysikerű operett, mely már Kolozsvárott is közeledik első jubileumához. A cimszerepét ezutal a Király-színház fiatal tagja: Szőke Sári játssza, ki legutóbb Kassán, Debreczenben és Szatmárné vendégszerepelt ez operettben. E vendégszerepléseit mindenütt nagy siker kísérte, úgy, hogy Kassán négyezer játszottja el a szerepet, az ottani közönség lelkes elismerése közepette.

Táviratok

Tisza a királynál.

Bécs, febr. 25.

Tisza Istvánt holnap délelőtti kihallgatáson fogadja a király.

Minisztertanács — Bécsben.

Bécs, február 25.

A mai folytatolagos minisztertanácsban foglalkoztak a beruházási törvényjavaslattal és a vasúti tisztviselők fizetés-rendezésével.

A delegációk ülése.

Bécs, február 25.

A delegáció mai ülésén Szapáry Gyula elnökelt.

Ugron Gábornak a delegáció iratainak elhelyezése tárgyában beadott indítványára

Jekelfalussy a hadügyminiszter képviseletében kijelenti, hogy ez iratok a magyar országgyűlésnek bármikor rendelkezésre állanak.

Münnich Aurél: Ajánlja, hogy a hadügyminiszternek a fizetési helyek betöltésére vonatkozó jelentése vétessék tudomásul.

Szentiványi Árpád: A hadügyminiszter kijelentéseiből magyar szempontból, haladást lát, de azért még mindig nem kielégítő a vívmányok. A hadügyminiszter és a magyar miniszterelnök is elszóltta magát a közös jelvények ügyében, de semhogy közös jelvényeket létesítsenek, inkább maradjon meg a mostani. Foglalkozik az Apponyi ellen intézett támadással is. Apponyi helyesen magyarázza a kiegyezést, míg a kormányok mindig annak visszafejlesztésére törekednek. Tisza beszéde nem volt igazságos, mert Apponyi Albertet 25 évi politikai pályafutása alatt követték sokan, akik nem halásztak kegyeket. Meglátják, ha Tisza kilépne a szabadelvűpártból, hányan követnék.

Tisza István: Nem volt szándékában Apponyit támadni. A mostani megoldást a nemzet kielégítőnek találja. Sajnálja, ha beszédének bármely passzusa is valakinek személyes érzékenységét bántotta, mert objektív kritikájával senkit sérteni nem akart. Ezután elfogadták a tételt.

A hadsapatok költségeinél Ugron Gábor követeli, hogy a magyar nyelv, nem mint ezrednyelv szerepeljen.

Jekelfalussy: Ugron kívánsága nem ellenkezik a hadügyminiszter álláspontjával. Többek hozzájárulása után ezt a kérdést kikapcsolták a mai tárgyalásból és holnap külön tárgyalják.

Holnap két ülése lesz a delegációnak, délelőtti és délután.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 25.

Félhivatalos jelentés szerint a képviselőház kedden tartja legközelebbi ülését.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, febr. 25.

London: A japán kormány kényszerítette a koreai császárt egy oly szerződés aláírására, melyben elismeri Japán szuverenitását.

Róma: Alisturban herceg és Reime herceg, kik betegek ápolására az orosz csapatokhoz csatlakoztak, kihallgatáson voltak pápánál. A pápa rendkívül fájjalja a háborút és abban a vélekedésben van, hogy erre az oroszokat kényszerítették a japánok.

Port-Arthur: A japánok reggel 5 óráig ágyúzták Port-Arthurt és orosz jelentések szerint két japán hajó elsüllyedt, kettő pedig lángban áll. Reggel 9 óra felé erős japán hajóraj közeledett Port-Arthur felé, de elvonultak.

Port-Arthur: A japánok veszteségeiről és vereségéről szóló hírek — hivatalos jelentés szerint — koholtak. A japánok négy gőzöst oda vitték Port-Arthurhoz, abból a csőből, hogy azokat elsüllyesztve, elzárják a kikötőt. Ezt a négy gőzöst vitték ágyúzás alá az oroszok és el is szüllyesztették azokat, de oly formán, hogy azokkal a japánoknak sikerült a kikötőt elzárni.

A svéd király Bécsben.

Bécs, febr. 25.

Oszkár svéd király tiszteletére, ma udvari ebéd volt, melynek harmadik fogásánál ő Felsége francia nyelven felköszöntötte vendégét, mire a svéd király ugyancsak francia nyelven válaszolt.

Ebéd után carlet tartott ő Felsége. Este az udvari operában diszeloadás volt.

Magyar képviselők Dalmáciában.

Budapest, febr. 25.

A függetlenségi képviselőknek egy 12 tagból álló csoportja a napokban Dalmáciában volt, az ottani viszonyok tanulmányozására. Raguzában az egyik legforgalmasabb utcában, egy szomorú csapattal találkoztak. Oda vitték fogságba a trebinjei zendülő öreg bakákat.

Rákosi Viktor indítványára a képviselők megállottak és kalaplevéve megjelenezték a szegény katonákat, a kik oldal-arcot csinálva tisztelegtek a képviselőknek.

Egy tiszt izgatottan oda lépett Rákosi Viktorhoz és kérdezte:

— Mit akarnak az urak?

— Semmit! — felelte Rákosi — csak tisztelegtünk a közös hadsereg áldozatainak. A tiszt szó nélkül eltávozott.

Elhunyt kuriai bíró.

Budapest, febr. 25.

Vida Sándor kuriai bíró ma délután meghalt.

Letartóztatott család.

Budapest febr. 25.

Egy Balogh Péter nevű egyén, neve mellé biggyeszítve a „Dr.” címet, nagyhangu hirdetésekben közölte, hogy minden-nemű vizsgákra előkészít középiskolai tanulókat. Körülbelül 16.000 koronát csalt így ki, több egyéntől, míg végre ma a rendőrség többek feljelentésére letartóztatta a szédelőgt.

Budapesti gabona-tőzsde.

Készáru valamivel kellemesebb. Hátáridő magasabb, Amerikára szállár.

Névéges árak:

Buza árt.	901—02
„ okt.	869—70
Rozs „	709—10
Zab „	589—90
Tengeri máj.	560—61

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Irta: Koréh Endre. (11)

A machár elődei pedig teggyverrel, házassággal, szerencsével annyira vitték, hogy egy csomó kis vezérségre s apró tartományra szereztek össze s ma már ezekkel együtt véve kitesznek akkora területet, a mekkora Ragomia s így azokkal ellensúlyoztatnak bennünket. Időközben északra jött egy néparadat s fenyegette Zeloméniát; el is vették Zeloméniát egy részét. Akkor a machár — már ezt a nevet vette fel — kiegészített az országrablókkal, hogy adják vissza az elvett zeloméni földet s kapnak helyette Ragomia testéből egy termékeny, szép vidéket. Öseinket meg sem kérdezték; darabolták az országot, a hogyan jól esett.

Egyes ragomok sikraszálltak, hogy az ilyesmit megakadályozzák, de a ki ellen-állott, elették láb alól. A kit lehetett, lekenyereztek földajándékkal s aranyakkal. Megint itt vannak az aranyak... Ha ez sem elég, megengedték nekik, hogy macharoknak címetették magukat s ha a machárnál ünnepszeg volt a zeloméni urak után mindjárt őket következtek a rangsorpotortozatban. Ezért aztán az üdvösségüket is odaadták volna. Így tettek tönkre saját véreink, ily süllyedtünk minjogban a szolgaságba. Elvették szabadságunkat, jogainkat, vagyónunkat. Nincs fejedelmünk, hanem machárunk. A kormányzati nyelv a zeloméni. Nincs saját lobogónk sem. Mi az én hazám ma? Egy csillag a kék zászlón, név nélkül.

Néhány éve felállították a határokon az öröket, hogy ha bámi portékát behoz-nak ide, megvizsgálják s utpénzt fizet-tesznek.

Azt mondták, az így gyűlt pénz Ragomiából lesz. Persze soha egy árva garas nem lett az ország, hanem Zeloméniá, a mit azzal indokoltak, hogy kell a zeloméni ország adósság fizetésére. Az ország persze zeloméni emberekből áll s mi fizetjük őket. Ezért rádásul a legszigorubbán örökönek, hogy Ragomiából soha semmit eladni ne vihessenek máshová, csak Zeloméniába, ott aztán annyit adnak áruiért, a mennyit épen akarnak.

Ha pedig nekünk ez nem tetszik, terményünk, portékánk vesszen a nyakunkon. E kiszámított igazságtalanságok révén koldus és rabszolgá az én hazám.

A legképtelenebb dolog az is, hogy fiainkat, ha katonák lesznek, elvisszik Zeloméniába, ide csakis zeloméni katonákat rendelek. Természetesen mi fizetjük a fiaink tartáspénzét, a zeloméniékét ezenfelül. A mi fiaink tizenkét évig szolgálnak, a zeloméniék csak kettőt.

Igy a mi fiatalságunk későn alapíthat családot s számban nem növekedhetünk ugyan a zeloméniék. Ez is azért van, hogy kikergessenek bennünket a világából.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

M. kir. Erdőgazgatóság, Kolozsvárt.

Sz.: 1075/904.
erd. ig.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírt m. kir. erdőgazgatóság kerületében megüresedett három III-ad osztályu m. kir. erdőőr- és előléptetés esetén egy II-od osztályu erdőlegényi állomásra 600 kor. évi fizetéssel — illetve 400 korona évi szegedménybérrel és egyéb állományszerű illetményekkel — pályázat nyitattik.

Pályázók felhívattak, hogy az 1879. évi XXX. t.-cz. 37. §-ában körülírt erdőőri szakvizsga letételét, az állam-erdészeti szolgálatba belépni kívánók államkivül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó, beszélő és halló képességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, továbbá tanulmányaikat, nemkülönben a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való bírást igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényeiket folyó évi április hó 20-áig ezen m. kir. erdőgazgatósághoz nyújtásuk be.

Kolozsvárt, 1904. évi február hóban.

M. kir. Erdőgazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

SPECIALSA

Sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötők pneumatikus gummi pejtával, a legfőbb előnye az, hogy a maga nemében! Nem csúszkál, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kényelmes átalakulni minden más gyártmányt!

Árak: Egyoldali Kétdoldali
12 korona. 24 korona.

Uj! Igen csészertől! Uj!

Keleti-féle cs. és kir. szab. higiénikus gummi sérvkötő rugó nélkül gyenge, a nyomás iránt érzékeny betegeknek legmeglehetőbb ajánlat.

Árak: Egyoldali Kétdoldali
10 korona. 20 korona.

Testgyógyászati gyárámban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó- és támpékek, műfűzők ferdennőttek részére.

Műlábak és műkezdek

amputáltak részére. — Haszkötők gummi-göröcsér-harinyák stb. stb. Betegtoló székek és kocsik.

Törv. védve.

Cs. és kir. szabadalmazott szagatlan II. 2803 6/9

Uj! Uj! szoba-ürszékek Fontos!

legmennyesebb elvárható (szagatlan) feddől.

Eredeti gyári árak mellett

Valódi francia gummi-övé-különlegességek eredeti párisi csomagolásban. Árak kor. értékben: Tüzetatonkint: 2, 4, 6, 8, 10, 12, Legújabb, 1903. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve:

Keleti J. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelvű és ráfűzött eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajliszt, I-sörrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borfajú szőlőoltások a t. paszlatok során fajtisztításnak, a legjobbaknak és legmeghibátalozottabbnak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűllesztett, reklamozott, előhajtatás ollást messze felelműlnak! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákból összeválogatott

I-sörrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jóságáért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.
2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borfajok: Amerikai ripária portális alanyon ottott gyökerez. fas és zöld olványok ára tavaszi, szállítási: Ezer drb. 200 k. Száz drb. 22 k. Tíz drb. 2 k 50f.

b) Csemegefajták: Árak tavaszi szállítási értendők: Ezer drb. 230—240 k. Száz drb. 25—30 k. Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 37— Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directermő, melynek 25—26°/o-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másáshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbéli termésök háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szőlőtől 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bori s méltán nevezhetjük a **borok királyának A jövő szőlőszet kincse**. Mindent megterem, egy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1—20 hiedget is kibővíti) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinel fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákban, ke itések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlő-lugas tenyésztessék!**

100 darabból álló lugas-gyűjtemény oszomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! N g-mennyiségű ripária eladást

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra választélag ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvéttel mellett mintabort küld:

Az érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny mint Országos Hirdetési Kalauz SZÉKELYHID — (BIHARMEGYE).

A híres és közkeveltségnek örvendő K-IMPERI

Répáti savanyuviz

mindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

Fényképészek és Amateurok figyelmé e!

Telefonszám: 183.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruháza } Kolozsvárt, Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű: Nagyító készülékek! Lenesék (objectives) és pillanatzárok!

Fényerzékeny üveglemezek: Lumier Germania Agfa Hellios Ideal Ringler Schleisner E. Schaterra.

Kodak és Agfa görfilmek „AGFA” kifejlesztő, rögzítő és színező vegyszerek, olatok.

Fényerzékeny másolópapírok: Dr. Kurz Celloidin papír Dr. Leiner „Velox, Leuta „ Germania, N P A Riposbronz és Electro Celloidin és Bromezüst levelező lapok Dr. Leiner Cell papír ívekben.

Fényképészeti lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fűrésztő talak, Cartonok, Passepartout és albumok stb. Ugyazintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dús választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett: az Amerikai-Német Grammophon-társ. hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek. Ugyazintén a valódi EDISON PHONOGRÁPHOK, bejátszóit eredeti és üreshengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből.

Valódi angol és francia illatszerek!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!

Hántott cser és tölgyfa raktár!

A legjobb tűzifa téli fűtésre a hasított bükkfa!

1/2-öl 2 m³ karók közt rakva száraz hasított bükkfa házhoz

szállítva

10 korona 50 fillérért

kapható

Wertheimer Vilmosnál

Széchenyi-tér (a vashíd mellett).

Babos-palota.

Vágott száraz bükkfa 500 kg. vételnél házhoz szállí va 1 kor. 50 fill.

Nagyobb vételnél tetemesen olcsóbb!

2818 43—50

Ujság GOMBOS FERENCZ
Kiadóvállalat Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

ELSŐRANGU

„Lyceum“

Könyvnyomda

Az erdélyi reszekben legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-nyomdát négy gyorsajtóval és a legmodernebb gépeknek megfelelő betűanyaggal vezrtetnek fel, úgy, hogy a könyvnyomdai munkák kiállításá tekintetben nemcsak a helyi, hanem bármely fővárosi nyomdával szemben is kiállok a versenyt.

Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ES MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1903 máj 1-től.

Gy. 6 ⁰⁰	Sz. 9 ⁰⁰	Sz. 5 ⁰⁰	Gy. 9 ⁰⁰	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 7 ⁰⁰	Gy. 7 ⁰⁰	Sz. 6 ⁰⁰	Gy. 9 ⁰⁰
4 ⁰⁰	8 ⁰⁰	7 ⁰⁰	5 ⁰⁰	érk. Kolozsvár	ind. 6 ⁰⁰	11 ⁰⁰	7 ⁰⁰	12 ⁰⁰
4 ⁰⁰	8 ⁰⁰	7 ⁰⁰	5 ⁰⁰	érk. Ar-Gyeres A) ind.	3 ⁰⁰	9 ⁰⁰	5 ⁰⁰	10 ⁰⁰
6 ⁰⁰	10 ⁰⁰	10 ⁰⁰	7 ⁰⁰	érk. Kocsárd B) ind.	3 ⁰⁰	9 ⁰⁰	5 ⁰⁰	10 ⁰⁰
6 ⁰⁰	10 ⁰⁰	11 ⁰⁰	7 ⁰⁰	érk. Tóvis	ind. 2 ⁰⁰	8 ⁰⁰	3 ⁰⁰	9 ⁰⁰
7 ⁰⁰	11 ⁰⁰	12 ⁰⁰	8 ⁰⁰	érk. Küküllőszög C) d.	12 ⁰⁰	7 ⁰⁰	2 ⁰⁰	—
—	—	—	—	érk. Kis-Kapus D) ind.	11 ⁰⁰	6 ⁰⁰	1 ⁰⁰	—
—	—	—	—	érk. Segesvár E) ind.	9 ⁰⁰	5 ⁰⁰	11 ⁰⁰	—
—	—	—	—	érk. Réjásfalva ind.	8 ⁰⁰	5 ⁰⁰	11 ⁰⁰	—
—	—	—	—	érk. Brassó F) ind.	5 ⁰⁰	2 ⁰⁰	8 ⁰⁰	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Arad	ind. 9 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Piski a) ind.	4 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Alvincz b) ind.	2 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Gy-Fehérvár y) ind.	2 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Tóvis	ind. 2 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Ar-Gyeres	ind. 4 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Torda	ind. 4 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Kocsárd	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. M-Ludas B)	ind. 5 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. M-Vásárhely	ind. 5 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Szász-Régen	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. M-Ludas	ind. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Sajó-Magyaros	ind. 2 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Beszterce	ind. 1 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Kis-Kapus	ind. 9 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Nagy-Szeben D)	ind. 3 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Fogaras	ind. 3 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Nagy-Szeben	ind. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. N-Diszód	ind. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Segesvár	ind. 9 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Réjásfalva	ind. 9 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Sz-Udvarhely	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Brassó F)	ind. 8 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. S-Szt-György F)	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Kovászna	ind. 5 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. K-Vásárhely	ind. 4 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Brassó	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Zernest	ind. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. S-Szt-György	ind. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Cs-Szereda	ind. 3 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Cs-Gyimes	ind. —	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Piski a)	ind. 4 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Petrosény	ind. 12 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Lupény	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Piski	ind. 5 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. V-Hunyad	ind. 4 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Alvincz	ind. 11 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. N-Szeben	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	ind Budapest k.p.u.	érk. Sz. 6 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Gyulafehérvár	ind. 7 ⁰⁰	—	—	—
—	—	—	—	érk. Zalatna	ind. 4 ⁰⁰	—	—	—

Erdély egyetlen nagy

= reggeli lapja az =

„UJSÁG“

POLITIKAI NAPILAP

= KOLOZSVÁRT. =

Általános érdekű vezércikkjei, országgyűlési, express és távirat értesítései, egész Erdélyből jövő tudósításai, helyi hírei, művészeti rovata, regénye, általános érdekűek.

Távirati híreivel az összes helyi és budapesti lapokat megelőzi.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Havonta 2 K. — fil.
Egy évre 6 K. — fil.
Egy szám 8 fil.
Vidéken 10 fil.

Előfizetések és hirdetések felvetetnek, ugyazintén mutatóvány-számot kívánatra ingyen küld

= az =

„Ujság“

Szerkesztősége és Kiadóhivatala. Kolozsvárt, Lyceum-nyomda.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.